

Učenje kreativnega pisanja nikakor ni novost na domačem, sploh pa ne na tujem literarnem prizorišču. Na nekaterih tujih univerzah lahko kreativno pisanje celo študirate ali ga vzamete vsaj kot enega izmed izbirnih predmetov. Pri nas to zaenkrat še ni mogoče, a kljub temu možnosti za urjenje kreativnega pisanja obstajajo: med vidnejšimi so gotovo Literaturne delavnice, ki jih že vrsto let vodi Andrej Blatnik, sicer avtor dveh knjig na to temo, malo mlajše literarne delavnice prav tako organizira IRIU Inštitut, kjer potekajo pod okriljem Miha Mazzinija.

Tudi Marjetka Krapež, profesorica na gimnaziji Vič, že nekaj let poučuje kreativno pisanje in spodbuja k literarnemu ustvarjanju – vendar ne le dijakov, kajti kot smo lahko videli na dogodku Kreativno pisanje z Marjetko Krapež, ki je v Trubarjevi hiši literature potekal 14. septembra, njene delavnice pritegnejo tudi širše občinstvo. Od oktobra dalje se bodo sicer odvijale v Vodnikovih domačiji, potek pa je tak, da vsi prisotni najprej preberejo esej sorazmerno znanega avtorja (mi smo brali Camila Joséja Cela) in o njem razpravljajo, sledi razdelitev kreativnih nalog, na koncu pa nekaj teoretične podlage o literarnih klasikih – tokrat smo obravnavali nadrealista Paula Eluarda.

Vse tovrstne delavnice, ne glede na mentorja, so zagotovo dobrodošla metoda za razvijanje domišljije in širjenje miselnega polja. Pa vendar je vprašanje, ki se mi ob tem poraja – se je kreativnega pisanja zares mogoče naučiti? Kdaj se človek sploh odloči, da bi si to želel? Kje je tista meja med sproščenim, neobremenjenim branjem določenega dela in seciranjem vsakega stavka ali vrstice in razmišljanjem, kako bi ti sam to lahko povedal bolje (od te točke do pisanja lastnega teksta pa seveda ni več daleč)? In – kar je morda najpomembnejše – kako je mogoče

vedeti, da je tvoje pisanje v resnici zrelo, da ga deliš z javnostjo? Pesmi Paula Eluarda so dobro izhodišče za takšno razmišljanje, kot avantgardist se Eluard namreč odmika od ustaljenih konvencij in njegovo delo bi se marsikateremu ljubitelju romantične poezije zlahka zdelo nesmiselno. Toda določeni kriteriji za to, kaj je revolucionarno in sveže, kaj pa zgolj nesmiselno, vendarle morajo obstajati, mar ne?

Dejstvo je, da do odgovorov na ta vprašanja zelo težko pridemo sami. In temu (po mojem skromnem mnenju) v resnici služijo delavnice kreativnega pisanja. Seveda je povsem mogoče, da bomo, če dovolj dolgo vztrajamo pri udeležbi, izbrusili svoj slog pisanja, pa tudi teoretično znanje, ki ga bomo morda pridobili prav na delavnicah, ni bilo še nikoli odveč, čeprav se je potrebno zavedati, da podkovanost v literarni teoriji ni enaka zmožnosti ustvarjati dobro literaturo. Toda pri talentu, tisti ključni stvari, ki jo pridemo iskat ali krepiti na delavnice, je zgodba bolj preprosta: ali ga imaš ali pa ne. In to je mogoče ugotoviti samo, če dovolj pozorno spremljamo subtilne odzive drugih na naše pisanje, direktno (torej prav s temi besedami) nam tega, da talenta ne premoremo, ne bo povedal nihče. No, pa tudi če bi nam – verjetno bi se izgovarjali, da gre le za slab tekst, ki pa ne definira celotnega opusa, ali predpostavljali, da je oseba, ki je podala mnenje, tako ali tako laik, ki nima razumevanja za pravega genija. Bolj bistvene za prepoznavanje lastnega talenta so druge stvari, ki jih veliko lažje odkrijemo, če smo obkroženi z mentorjem in kopico ljudi, ki jih literatura zanima prav v tolikšni meri kot nas. Ali naš tekst prisotne nasmeji? Jih navdihne? So pripravljeni z napisanim polemizirati? So v njem našli stavke, ki se jim zdijo silno lepi? So ogorčeni? Pri tem zadnjem sta možnosti sicer dve, in ena je precej slabša od druge: ogorčenje lahko sproži delo, ki je precejšen odmik od tega, česar so bralci navajeni, vendar v pozitivnem smislu, zato se ob njem sprva počutijo ogrožene. Lahko pa je delo predmet ogorčenja enostavno zato, ker je izjemno slabo.

A še slabša od jeze in nasploh najslabša reakcija, ki jo tekst lahko vzbudi pri bralcih (in poslušalcih), je – ravnodušnost.

Lara Paukovič

{fshare id=1669}